

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Ba-midbar

Shelomoh ben Yitṣḥaq

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

I

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9964

ה כג וכתב את האלת האלה הכהן בספר
 וקחה אלמי המרים : כד והשקה ארת
 האשה אתמי המרים המארכים ובאו בה
 המים המארכים למרים : כה ולקה הכהן
 מינ האשה את מנתת הקנאת והניף את
 המנחה לפני יהוה והקריב אתה אל המזבח :
 כו וקמץ הכהן מן המנחה את אזורתה
 והקטיר המזבחה ואחר ישקה את האשה
 את המים : כז והשקה את המים והיתה
 אם נטמאה ותמעל מעל באישה ובאו בה
 המים המארכים למרים וצבתה בטנה
 ונפלה ירכה והיתה האשה לאלה בקרב
 עמה : כח ואם לא נטמאה האשה וטהרה
 הוא ונקתה ונרעה זרע : כט זאת תורת
 הקנאת אשר תשטרה אשה תחת אישה
 ונטמאה : ל או איש אשר תעבר עליו
 רוח קנאה וקנא את אשתו והעמיד ארת
 האשה לפני יהוה ועשה לה ככהן את כל
 התורה הזאת : לא ונקה האיש מעון
 והאשה החוה תשא את עונה : פ

א וידבר יהוה אל משה לאמר :
 ב דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם
 איש אוראשה כי יפלא לנדר נזיר להזיר
 ליהוה : ג מען ושקר יזיר חמץ גין וחמץ
 שכר לא ישקה וקדש משבת ענבים לא

מצוה שסח

ישתה

רשיי

אמן ! אמן : כג וכתוב יתלוטא האלון
 כהנא בספרא וימחוק למיא מרינא :
 כד וישקי יתאתתא יתמיא מרינא
 מלטטיא וייעלון בה מיא מלטטיא למרירו :
 כה ויסב כהנא מידיא דאתתא ית מנתת
 קנאתא ויריס ית מנתתא קדם יי ויקריב
 יתה למדבחא : כז ויקמוץ כהנא מן
 מנתתא ית אזורתה ויסיק למדבחא ובחר
 בן ישקי יתאתתא יתמיא : כח וישקינה
 יתמיא ותהי אם אסתאבת ושקרת שקר
 בבעלה וייעלון בה מיא מלטטיא למרירו
 ויפחון מעהא ותחמסי ירכה ותהי אתתא
 ללנט בגו עמה : כט ואם לא אסתאבת
 אתתא ודכנאה היא ותפוק זכאה ותעדי
 עידוי : כט דא אורייתא דקנאתא דתסמי
 אתתא בר מבעלה ותסתאב : ל או נבר
 דיעיבר עלוהי רוח קנאה ויקני יתאתתיה
 ויקים יתאתתא קדם יי ויעביד לה כהנא
 ית כל אורייתא דנא : לא ויהי זכאה
 נברא מחובין ואתתא ההיא תקבל ית
 חובה : א ומליל יי עס משה למימר :
 ב מליל עס בני ישראל ותימר להון נבר
 או אתתא אבי ופריש למדר נדר נזירא
 למיזר קדם יי : ג סחמר תדת צעתיק יזר
 חל דחמר תדת חל דחמר צעתיק לא ושמי
 וכל

בטן ולגפילירן - בטן ורכוסל בעל או אימאלא של כנעלת כזהו חומר את ירכך נופלת ואת בטן טכה הרי של כנעלת חומר :
 אמן אמן - קבלת שנועה חמן אם קליש זה חמן אם נוחים חח - חמן על האלה חמן על הסביע שלא סטיי ארוסה ונשואה שומרת יכס וכמוסה :
 (כד) והשקה את האשה - חין זה סדר כנעני סהרי בתחלה עוקריב מנחתה אלת הכתוב עכשך שששקה יכאו כה לעורים לפי
 סחחור

אין אסתאכירי בד נסיכא : כג ותקחוב יר לופיא האלין ברהא על מעילתא ומחוק למיא ברמא :
 כד וישקי יר אתתא יר מיא מריביתא בדנקא ויעלון בה מיא בדנקא לקוש : כה ויפכ ברהא מידא
 דאתתא יר מנתתא דקניאתא וירוס יר מנתתא קדם יי ויקרב יתה על גבי מדבבא : כו ויקמוץ בנהא מן מטותא
 יר צירד אדברתה ויסיק למדבבא ומבחר בן ישקי יר אתתא יר מיא : כז וישקינה יר מיא ויהי אין אסתאכיר
 במשמיש דערים ושקבת שקר כבעלה ויעלון בה מיא בדנקא לקוש ותגפח ברימא ותסמיני ירבה ותהי אתתא ללוקטא
 בגו בגי עמה בבה למוירא בדמין מיא בדנקא האינו בקל אתרא דהיא חמן : כח ואין לא אסתאכיר אתתא
 במשמיש דערים ודכיתא היא ותפוק זכיא גזינה מנתר ותשבת בחמין קדם בעלה ותתעבר בגר דבר : כט דא
 אהנות אורייתא קנאתא חקטי אתתא בר מן רשותא דבעלה ותסתאב במשמיש דערים : ל או גבר דיתעבר
 עליו רחם קנאתא וקמי יר וגו' : לא ואין זכאי גברא וגו' : א ומליל יי וגו' : ב מליל עם בגי ישראל
 ומימר להון גבר או אתתא צרום חמין פטיהא בתקולתא ויפריש מן חקרא או על שום מדעם ירוז גדר גזירי
 למפכש לשמיא דיי : ג מן חמר חדת ועתיק יפכש
 חלא בחמר חדת וחלא בחמר עתיק לא ישמי וכל שיקניגי
 דאיתרו ביה ענבי לא ישמי ועינביו בטיבין וצמיקין לא
 ייכול

ירושלמי

מחמר חדת ועתיק יתגר חמע בחמר חדרת וחמע בחמר
 עתיק לא ישמי וכל שזוג דענבין לא ישמי :

רש"י

שלאור בטן וירך ומנין לשאר כל הגוף תלמוד לומר וכאורה ככולה אם כן מה ת"ל בטן וירך לפי שהן התחילו כעבירה תחילה לפיכך התחילו בהם
 השורענות : למרים - להיות לה רעים ומרים : והגב - מולך ומביא מעלה ומוריד ואף היא חניפה עמו סידה למעלה מידו של כהן :
 (כה) והקריב אותה - זו היא הנשמה בקרן דרונית ונערכת של מנוח קודם קניינה כשאר נשמות : (כו) אוברתה - הוא
 קומוץ שעל ידי הקשרתו הונחה כלה לזכרון לנכוח : (כז) והשקה את המים - לרבות שאם אמרה איני שותה לאחר שנחתקה
 מוגלה מערערין אותה ומשקין אותה בעל כרחא חלא אם כן אמרה שחיה חיי (סוטה כז) : וצבתה בטנה וגו' : אף על פי שנקללה
 ירך תחילה המים אינן מודקין חלא כדרך כניסתן בה : והיתה האשה לאלה - כמו שפירש שיהיו הכל אלין בה : בקרב עמרה :
 הפרש יס כין חדם המתנוול כמקום שזכר לחדם המתנוול כמקום שאינו זכיר : (כח) ואם לא נטמאה האשה - כסתירה או
 וטהורה היא - עמקוס אחר : ונקתה - נמים האחרים ולא עוד חלא ומרעה זרע אם היתה יולדת בנער תלד בריית אם היתה
 יולדת שחורים יולדת לבנים (סוטה כז) : (ל) או איש - (שמות כב) - כמו לו מודע כלומר אם איש קנאי הוא לך והעמיד את
 האשה : (לא) ונקתה האיש מעון - אם בדקה המים חלי ידלג לומר חכמי כמיתתה נקי הוא מן העונש - דבר אחר משישקנה תהא
 חלו כמיתר ונקת מעון שהמוטה חסורה לבעלה (ספרין) : (כ) כי יפליא - יפריש - למה נקמנה פרשת נזיר לפרשת סוטה
 לומר לך שכל הרואה סוטה כקלוקלה יור עמו מן היין שהוא מביא לידי גיאוף (סוטה ב) : גדר נזיר - אין נזירה בכל מקום חלא פרישה
 אף כאל שפירשטן היין : להזיר לה' - להכדיל עמו מן היין לשם שמים : (ג) מיין ושכר - כתרוננו מחמר חדת ועתיק
 שהיין

רשב"ם

תכזה כי תהיה מקולל כאשה פלוגית שכתה בטנה ונפלה ויריכה : (כח) ומרע זרע - תתעבר : (לא) ונקת האיש מעון - חע"פ
 שגרם לה פורענות או על ידי קניינה וקנאתה - וליגרה ונקת האיש מעון שלא סבל אשתו להיות זונה תחתיו ואלו שתק לא היה ממוקד מעון
 שהיא חסורה לו - חלא היא תשא את עונה שהרי זינתה - ולפיכך קבלה פורענותה - (ג) משרת עבדים - פירש עבדים ושרת את
 אחיו

מכלל יופי

האמת נסוזה ונקת בעלה להשקותה מים הורים אחר אשר קנאה לה
 ואחותה לבשה את בגדיה וכלכה תחתיה ושתתה את המים וכוננת
 טהורה וכסופה לביתה ינאה אחותה שנתה לקרחתה והחזיקה בה
 ונקתה לזכרון שנסקו ואלו הריקה כניס המרים וניד משה לקיים
 מה שכתב ולא ימלט רשע את בעליו :
 ו (ב) (כיופליא) - עגין הפרשה - (גדר נזיר להזיר) -
 עגין הפרשה וכן יזיר ופירושו יזיר עצמו כי גם
 הוא פועל וצא כמו להזיר ופל אשר הם מזה השדרש כפרשה

(*) (*) (ט) (ז) 9

ש"ס ש"ע ישתה וענבים לחים ויבשים לא יאכל :
 ד כל ימי נורו מכל אשר יעשה מנפן
 ש"ט ש"ע המין מחרצנים וערונג לא יאכל : ה כל
 מצוה ש"ע ימי נדר נורו תגר לא יעבר על דאשו עד
 מלאת הלמס אשר יגור ליהוה קדש יהיה
 מצוה ש"ע גבל פרע שגר ראשו : ו כל ימי הזירו
 ש"ט ש"ע ליהוה על נפש מת לא יבא : ז לראבו
 וראמו לאחיו ולאחותו לא יטמא להם
 במתם כי נדר אלהיו על ראשו : ח כל
 ימי נורו קדש הוא ליהוה : ט וכי ימות
 מת עליו בפתע פתאם וטמא ראש נורו
 ונלח ראשו ביום שהרתו ביום השביעי
 זלחננו : י וביום השמיני יבא שתי תרים
 או שני בני יונה אל הכהן אל פתח אהל
 באגר : יא ועשרה הכהן אחד לחטאת
 ואחד לעלה וכפר עליו מאשר חטא על
 הנפש וקדש את ראשו ביום ההוא :
 יב והיגר ליהוה את ימי נורו והביא כבש
 בן שנתו לאשם והקמים הראשונים יפיו
 מצוה ש"ע כי טמא נורו : יג ואת תורת הנזיר ביום
 מלאת ימי נורו יבוא אהו אל פתח אהל
 ב מוקד : יד והקריב את קרבנו ליהוה כבש
 בן שנתו תמים אחד לעלה וכבשה אחת
 בת שנתה תמימה לחטאת ואיל אחד תמים
 לשלמים

וכל מתרות ענבין לא ישתו וענבין רטיבין
 ובישין לא יוכל : ד כל יומי נוריה מכל
 דיתעביד מנופנא דחמרא מפורצנין ועד
 עצורין לא יוכל : ה כל יומי נדר נוריה
 מספר לא יעבר על דשיה עד משלם
 יומנא דנזיר קדם יי קדיש יהי מרבי פרוע
 שער רישיה : ו כל יומין דנזיר קדם יי
 על נפשא דמיתא לא יעול : ז לאבותי
 ולאמיה לאחותי ולא אחתי לא יטמא לחון
 במותהון ארי נזרא דאלהיה על רישיה :
 ח כל יומי נוריה קדיש הוא קדם יי :
 ט וארי ימות מיתא עלוהי בתכיף שלו
 ויסאב ריש נוריה וינלח רישיה ביומא
 דכמותיה ביומא שביעאה ינלחמיה :
 י וביומא תמינאה יתי מרתין שפנינן
 או תרין בני יונה לת כהנא לתרע משכן
 זמנא : יא ויעביד כהנא חד לחטאתא
 וחד לעלתא ויכפר עלוהי מדחב על מיתא
 ויקדיש ית רישיה ביומא ההוא : יב ויגור
 קדם יי ית ד יומי נוריה וייתי אימר בר
 שתיה לאשמא ויומנא קדמא ויבטלון ארי
 אסתאב נוריה : יג ונדא אורייתא דנזירא
 ביום משלם יומי נוריה יתי יתיה לתרע
 משכן זמנא : יד ויקרב ית קורבניה קדם

דשי

ס"ח חזר כזהו יין : וכל משרת : לשון כביע דמים וכל חזק וכלמק חזקיים רב חזק שורין דיווסמניס מיר שדה פתו כיון :
 ד הרצנים (מזיה לר) הם הגרעין : זג : הם קליפות שמחוק שחרינים כעין כעכלבזוג : (ה) קדוש יהיה :
 (ספר) : א : אלו גדל הפרס של שער ראש : בדע : נקוד פתח הן לפי שהאזכור לשער ראשו קרי על שער ופירוש של פרס
 גדול של שער וכן (ויקרא כ"א) את ראשית יפרע ויאזן קרני פרע פתח מל' יום (ו) : (ח) כל יומי נורו קדוש הוא : ז
 קדושת הגוף מליטתא למתים : (ט) פתע : ז

יכול : ד כל יומי נזריה מקל דמתעבד מגופא דחמרא מגופין מקלופין ועד זמן גוואין דעבא לא יכול :
 ה כל יומי נזר נזריה גלב לא ועבר על רישיה עד זמן מושלם וזמא דפרש לשמא דני קדיש יהו מרבה פרע
 שער רישיה : ו כל יומי דפרש לשמא דני על בר גש דמית לא יעיל : ז לאבוי דלאמיה לאחוי ולצחמיה
 לא יסתב להון במופתהון ארום כל לא דאמיה על רישיה : ח כל יומי נזריה קדוש הוא קדם י :
 ט ארום ימית מיתא עלוי בתכופ שלו ויסאב ריש נזריה ויעלח רישיה ביום דכרמיה ביומא שביעאה ובלחיניה :
 י וקיימא חמין ארתי ימתי תרין שפנינו או תרין גולין בני זמן לת פרהא לתרע משפן זמנא : יא ויעבד בהנא
 חד תטאמא וחד לעלתא ויכפר עלוי מאן דחב על דאסתאב למיתא ויקרש ית רישיה ביומא ההוא : יב ופרש
 קדם י ית יומי נזריה וימתי אמר בר שמה לשמא ויבמא דקמאי ויבטלון ארום אסתאב נזריה : יג ורא ארונית
 אוביימא נזרא ביום מישלם יומי אפר שומיה וקטי ית גרמיה לתרע משפן זמנא : יד ויקריב ית קרבניה קדם
 יא אמר בר שמה שלים חד לעלתא ואימרתא תרא בבת שמא שלימא לתטאמא ודבר חד שלים לגכסת קודשיא :

וסלא

רשי

אונס : פתאום . זה שונג ויש אומרים פתע פתאום דבר אחד הוא חמרה של פתאום : זכוימות מת עלוי . כלל שהוא בו :
 ביום טהרה . ביום הזייתו או חיובי חלא שמטי טהור לנזרית לביים השביעי חי ביום השביעי כונ חילו לא הוה ת לביים טהרתו :
 (י) וביום השמיני יביא שתי תורים . להניח את השביעי או אימ חלא להניח את השביעי קבע זמן לקרבן וקבע זמן למקריבין
 מה קריבין הכשר שמיני ומשמיני והלאה חף מקריבין שמיני ומשמיני וכלא : (יא) מאשר חטא על הנפש . שלא כזה מטווחת
 הנת רכי חליצה הקפר חונד שניעה עמנו נן היין : וקדש את ראשו . לשור ולסתיל מנין טורתו : (יב) זהויר לה אית יומי
 נזרו : ימור וימנה נזרותו ככתחלה : והימים הראשונים יפלו . לא יעלו מן המנין : (יג) יביא אותה . יביא את עגלתו
 וזה אחד מטלמא חתיס פהיה רכי ישועאל דורס כן כיונת בו (ויקרא כב) וזה או אותם עון אשמה את עגלתו כיולא בו (דברים) ויקבור
 יפו

באר רחובות דקדוקי רשי

(ו) אשמע דדעת רש"י לחלק דהיינו באשר חלת פרע לא יבוא בדניקית או יביא דרכו לנקוד כמי פתח"ן וסוה פ"ב ודכיקות והיינו
 מורה ספרון חלת על או זשתנה הפתח גדול לפתח קטן והיינו סגול וזה יבוא כוננת רש"י בטה דקמא קוד פ"ח קטן לפי
 שהוא דכוק וכלמת מעיקרא דריבא פירכא וכלא כל המדקדקים הסכמיים יחד שאין לחלק כזה כי כשהיה בין כדכיקות וכן אהיה דכיקות
 כדן לנקוד בסגול ופתח סוה פ"ב לכו כרחה לילבוי כדכרו רש"י וסוה כ"ד להיות פרע שער ראשונקוד פתח לפי שהוא דהיינו ויבוא
 רש"י על חלת שער שדיה לינקד כשאינה דכוק כדירוקמן כזה שער ודכיקות תשתנה הכירו לשוא והקמן לפ"ח כזה שער ושת
 מלות דכיקות קוזן אפרו כי חלת פ"ב דכוק למלת שער כדכיקות שער דכוק למלת ראשונקוד כאלו
 כתיב פרע של שער של ראשו :

רשבים

אחוי . והריבוי כמ"מ של מרמס ושל חמק ושל חמון כשרו ירה . ולא יתכן לשון חירות כי אס אלא עבודת בני אדם לאדמונים לכן
 חומר אי שפסרת מחטושי למד פעל הוא מנ"ת טרה . כמו מקכת כמך מנורת קנה . וכדשתו עס לא כנחא כמקרא נמחא כלסן
 כתלמוד . מיר שפסרתו כיון . ולא כלסן המקרא הרימנו בירמיה אס לא שריתך לטוט . ופירושו כמו עישרא קיטרין שבדכיל .
 כלומר פתחין מן האויקים כמעשה שהיה . ואחר שריתך . כמו חורתי פרס על פניכס . אנורת וזה הלל . אף כלן משרת ענבים
 כל עס שנקל ומפליק הענבים כאלס הכדלוניתר מקשר הככליס והויקים שקור כהס : (יג) יביא אותה . אית עיקר קרבנו
 כמו שכולך ומפרש :

מכלל יופי

דיוסממנוס זכין ולא כמו משרה : (לח"ס) . פתח ומשפטו
 לדיורו קמוץ צ"ג : (ד) מהרצנים .
 מהורעניס הפנימיים : (וער זג) . קמץ והוא קליפת
 הענבים שמהוץ : (ה) גדל פרע . עניו גלוי פירוש
 כי כשיגדל שער הנח הוא מגדלה התת דהיינו פתח :
 (ט) (כפתע פתאום) . בלא כוננה : (פתאום)
 שרשן פתח והאלף המורת הא למה הפועל והוא
 בשקל שלשם והוא ענין מהירות ופתע ודבר שלא ידגיש

אדם בוער שיהיה והוא מענין פתי זמקדו כי הפתי
 עושה דבריו במהירות כמ"ש חיוס' ועצת נפתליס
 במהרה ולנחץ הדבר יותר נכפל עס פתע : (וסמו ראש
 נזרו) . כלומר שעבדאשנורו זמנינו חבין הסרוני :
 (יב) . כי טמא נזרו . פועל עבר : (יג) יביא
 אוחו) : עצמו והאחר משלש אהין שהיה דכוישמעאל
 דורש בל"שן עצמם או פירושו הכהו יביא אורה :
 (יד) (וכבשה אחת) : כפרה חקף :
 (טו) (וסל)

לשלמים : טו וקר מצות סלת חלה
 גדולת בשמן ורקמי מצות משתים בשמן
 ומנחתם ונסביהם : טז והקריב הכהן לפני
 יהוה ועשה אר-ת-חטאתו ואת-עלתו :
 יז ואת-האיל יעשה זבח שלמים ליהוה
 על כל המצות ועשה הכהן אר-ת-מנחתו
 ואת-נסכו : יח ויגלה הנזיר פתח אהל
 מוגד את-ראש נזרו ולקח את-שער ראש
 נזרו ונתן ער-הראש אשר-תחת זבח
 השלמים : יט ולקח הכהן את-הנזע
 בשלד מן-האיל וחלת מצה אחת מן-הסל
 ורקיק מצה אחד ונתן על-כפי הנזיר אחר
 התגלתו את-נזרו : כ והניף אותם הכהן
 תנופה לפני יהוה קדש הוא ככהן על חזה
 התנופה ועל שוק התרומה ואתר ישתר
 הנזיר וין : כא זאת תורת הנזיר אשר יד
 קרבנו ליהוה על-נזרו מלבד אשר-תשיג
 ידו כפי נזרו אשר ידו כן יעשה על תורת
 נזרו : פ כב וידבר יהוה אל-משה
 לאמר : כג דבר אל-אחרון ואל-בני
 לאמר כה תברכו את-בני ישראל אמר
 להם : ס כד יברכה יהוה וישמרך :
 ס כה יאר יהוה פניו אליך ויחנך :
 ס כו ישא יהוה פניו אליך
 וישם לך שלום : ס כז ושמך את-
 חמישי שמי ער-בני ישראל ואני אברכם :
 ויהי

מצוה שעה

ויאמר בר-שתייה שלים חד לעלתא
 ואימרתא חדא בת-שתא שלימתא לחטאתא
 ודבר-חד שלים לנכסרת קודשיא :
 טו וסלא דפשיבניא סולמא גריצן דפינן
 במשת ואספוגין פשירין דמשיחין במשת
 ומנחתהון ונסביהון : טז ויקרב כהנא
 קדם ויעביד ית-חטאתיה וית-עלתיה :
 יז וית-דברא יעביד נכסת קודשיא קדם
 ויער סלא דפשיבניא ויעביד כהנא ית-
 מנחתיה וית-נסביה : יח ויגלה נזירא
 בתרע משכן זמנא ית-ריש נזריה ויסב ית-
 שער ריש נזריה ויתן על-אשתא דתחורת
 דנזרא דנכסרת קודשיא : יט ויסב כהנא
 ית-דברא בשילא מן-דברא וגריצתא
 פשירתא חדא מן-סלא ואספוג פשיר חד
 ויתן על-ידי נזירא בטר דיגלח ית-נזריה :
 כ ויריס ויתהון כהנא ארמא קדם וי
 קודשא הוא לכהנא על חדא דארמורתא
 ועל שקא דאפךשותא ובתר-כן ישמי נזירא
 חמרא : כא דא אורייתא דנזירא דיצר
 קורבניה קדם ויעל-נזריה בר מדת-דביק
 ידיה כפוס נזריה דיצר כן יעביד על אורייתא
 דנזריה : כב ומליל וי עס-משה למימר :
 כג מליל עס-אחרון ועס-בנוהי למימר
 כדן תברכון ית-בני ישראל בד-תימרון
 להון : כד וברכינך וישרינך : כה ונהר
 וי שכינתיה לותך וירחס-ותך : כו וקביל
 וישוון ית-ברכת-שמי על-בני ישראל ואניא
 אברכינן

טו וסלא דפטירי סמיה גריצן במשה זיתא ועורובין פטירין דמשיחין במשה זיתא ומנחתהון ונפסיהון :
 טז וימריב פתגא קדם : וועבד ית חטאמיה גיר עלמיה : יז ויהי דיקרא ועבד נכסת קודשין קדם : יח
 סלא דפטיביא וועבד פתגא ית מנחתיה וית נפסיה : יח ויעלח גירא ית ריש גוריה לקרא במר דגביסו ית נפסיה
 קודשייא בתבע משבן זמנא ויסב ית שער ריש גוריה ויתן על אשתא דמחות דוקא דניכסת קודשייא : יט ויסב
 פתגא ית אדרועא דמיבשלא שלימא מן דיקרא ותיצתא פטירתא תרא מן סלא ויערך פטיר מן ויתן על ידו גוריה
 במר דילח ית גוריה : כ ויריס ויהיו פתגא ארמא קודשייא הוא לכהנא על חקיא דארמונא ועל שוקיא
 דאפגשיותא ומקמר דקין ישתי גוריה חמרא : כא דא ארמונא אורייתא גוריה דער קודבגיה קדם : יעל גוריה
 בר מן מה דתפסק ידיה כמסת גוריה לאייתאח מן די יער היקרון ועבד על אורייתא גוריה : כב ומביל ית עם
 מורה למיכופ : כג פליר עם אפרו ועם בני למימר פדנא תפרכו ית בני ישראל כמפסיהון ויהיו על היקנא
 קדוין לישן ויקרו להון : כד יברכך וישמרך : יאר פניו אליך ויחנך : ישא פניו אליך וישם לך
 שלום : כה יברכך וישמרך : כז פניו אליך ויחנך : יאר פניו אליך וישם לך בצלותך
 כה ינתן פניו אליך במעקך באורייתא ויגלי לך סמיכו ויהיו עלך : כח יספר פניו אליך בצלותך
 וישני עלך שלם בגל תהומך : כט וישמון ית ברפת שמי על בני ישראל ויאנא דמיכרי אברבינו :

והוה

דניש

איתובניא הוא קבר את עלמו : (טו) ומנחתם ונסכיהם . של עולה ושלמים לשי שהיו ככלל וילאו ליוון כדכר מדש שיטעיו לחם
 החזירן לכלן שיטעיו נסכים דקין עולה ושלמים : חלות מצות ורקיקי מצות : (מנחת ע"ז) עשר וכל מין :
 (יז) זבח שלמים לה' על סל המצות . ישחט את השלמים על מצבת לקדש את הלחם : את מנחתו ואת נסכו . של
 איל : (יח) וגלה הנזיר פתח אהל מועד . (ספרי) יכול יגלה כעזרה הריוה דרך בזיון אלא יגלה הנזיר לאחר שחטת השלמים
 שכתוב בהן (ויקרא ג) ושחטפתם אהל מועד : אשר תחת זבח השלמים . תחת הדוד שהוא מסבין בו לפי שלמי נזיר היו מסבין
 בעזרה שריך לטוב הכין הורוע אחר שנתשל ולא יקרא לפני ה' : (יט) הורוע בשדרד . לאחר שנתשלם :
 (כ) קדש הוא לכהן . המלה והרקיקי והורוע תרומה הן לכין : על חוה התנופה . וכלכ חוה ושוק הראויים לו מכל שלמים מוסק
 על שלמי נזיר הורוע הוא לפי שהיו שלמי נזיר ככלל וילאו לדון כדכר המדש להפרשת ורוע הולך להחזירן לכלל דין אף כחזה ושוק : (כא)
 מולבד אשר תשיג ידו . שאם אחר הרבי נזיר על מצבת לגלת על מצבת שלמים : כפי נדרו אשר יהיה כן יעשה . מוסק כל תורת
 נזיר על תורת הנזיר . מוסקי ולא יחסר . שאם אחר הרבי נזיר חתם נזירות על מצבת לגלת על ג' המצות הללו אין אכי קורא בו כאשר ידור
 פניעשה : (כג) אמור להם . כמו זכור שער בלעדיש"ט (ו) : אמור להם . (ספרי) : שיזו כולם שומעים :
 אמור : (במדבר רבה) מלא לא תכרכם בחסון וכהלות אלא כמנהג ופלט שלם : (כד) יברכך . שיתברכו נכסיך :
 וישמרך . מלא יבואו עליך שודים לטוב ממוקם שהנותן מתנה לעבדו או יוכל לשמרו מכל אדם וכיון שחלים לפטים עליו ומטלין אותם
 ממנו עת הנאה יש לו כמותה או אכל הקס"ה הוא הנותן הוא השומר והרכה מדרשים דרשו בו כספרי : (כה) יאר ה' פניו אליך . יראה
 לך פנים שומקות פנים להזכות : ויחנך . (ספרי) יתן לך חן : (כו) ישא ה' פניו אליך . יכונס כעסו : (כז) ושמו
 את

באר רחובות דקדוקי רשי

(א) דלפי מונח הפסוק שהוא על האו הו' לנקד אמור כש"א כיון האו כמו פקוד לכן קאמר כמו זכור שמור ודעה לומר
 כי המה צוויים ודף על סיבן המה בקמץ כלסון מקור כי דרך לשון המזמר לבוא תמורה כל הפעולות כן הוא הדין במלת
 אמור הוא לשון מקור תמורת לשון צווי וציקר טעמא דהא מלתא תתפרש בס' פתח בד"ה דרור כי סס עיקר ביתו :

רשב"ם

(כא) מלכד אשר תשיג שאם נדר קרנות הרבה לטעם שמים יביאם : מלכד אלה של מכה . דוגמת אלכד מתנות יבס . ומלכד
 נזריכם : (כג) כה תברכו את בני ישראל . כלומר לא תברכו מברכת סיכס כאדם שאומר תבואה לראש פלוגי כך וכך אלא אליהתפללו
 שאכרכם אכי כמו שפרש יברכך ה' : ואני אשמע קולכם כאשר תאמרו

מכלל יופי

(טו) וסל אחד מצות ומענינו תכין חסרונו וזה הסמיכות שסומכים הכלי אל מה שיש בו הוא הרכה כלשון
 (כה) ויחנך . אמרו כי בן מנהג הלשון להוסיף נון באחרונה עדי שיליעוה ברגש בכף הכנוי בשיבא בהפסק :

(*) יוד יו כלל